

ELAN Zuidoost-Friesland

Commissieweg 15,
9244 GB in Beetsterzwaag

T: 0512-726183

E: info@elan-zofriesland.nl

W: www.elan-zofriesland.nl

*Onze handtekening
onder het landschap*

Wet- en regelgeving beheer landschapselementen 2023

In het kader van de provinciale subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer werkt ELAN samen met grondeigenaren -merendeels agrariërs, maar ook particulieren- aan actief landschapsbeheer. Dit beheer is gericht op landschapselementen;

- Houtwal en -singel
- Elzensingel
- Bosje
- Hakhoutbosje
- Bomenrij
- Boom op landbouwgrond (solitaire boom)
- Poel en klein historisch water

Bij de uitvoering van het beheer moet voldaan worden aan gemeentelijke regelgeving en de Wet Natuurbescherming.

In dit document vindt u een opsomming van:

1. Wet Natuurbescherming
2. Gemeentelijk kapbeleid in de vier Zuidoost gemeenten
3. Onderhoud poelen en klein historisch water

Versie: 2023

1. Wet Natuurbescherming

Gaat u bomen of bos kappen buiten de bebouwde kom? Dan moet u dit melden bij de provincie. Dit staat in de Wet natuurbescherming. Een kapmelding doet u minimaal 6 weken en maximaal 1 jaar voordat u de bomen wilt (laten) kappen.

Wat is een kapmelding?

De kapmelding van een voorgenomen kap kan door iedereen die van plan is een boom te kappen of weg te laten halen worden ingediend. Een kapmelding moet tenminste 6 weken en maximaal één jaar voorafgaand aan de velling worden ingediend. De eigenaar van het perceel doet de melding, of degene die de kap-, rooi- of bouwwerkzaamheden uitvoert.

ELAN doet voor elke beheereenheid met een geplande eindkap, dunning en/of eindkap rand éénmalig de kapmelding namens de eigenaar bij de Provincie. Wordt de kap niet uitgevoerd binnen 1 jaar na de kapmelding, dan moet de eigenaar vervolgens zelf een nieuwe kapmelding doen.

In welke situatie moet u het kappen melden?

In de volgende situaties dient u een kapmelding te doen voordat u een boom wilt kappen:

- Wanneer de te kappen bomen of omgevallen/beschadigde bomen door bijvoorbeeld storm buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen. De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. In geval van twijfel kunt u bij de gemeente navragen wat die grenzen zijn;
- Wanneer de omvang van de te kappen bomen of omgevallen/beschadigde bomen door bijvoorbeeld storm, groter is dan 10 are (1.000 vierkante meter) of wanneer het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer;
- Wanneer u slechts een deel van de bomen van in totaal minimaal 10 are, of een deel van een rijbeplanting van minimaal 20 bomen wilt kappen of wanneer deze bomen slechts gedeeltelijk zijn omgevallen of beschadigd zijn.

Verplichtingen en ontheffingen

Voor de gekapte bomen moeten weer bomen in de plaats komen. U bent verplicht om bomen terug te planten op dezelfde locatie als waar u de bomen heeft gekapt. Dit heet herplantplicht. Binnen 3 jaar na de kap moeten er weer bomen staan.

Wat is herplantplicht?

- Er moeten binnen 3 jaar na het kappen nieuwe bomen zijn. Dit kan door ze aan te planten of door natuurlijke verjonging.
- De herplant vindt plaats op dezelfde grond als waar de bomen gekapt zijn en op dezelfde oppervlakte.
- Het herplanten moet bosbouwkundig verantwoord gebeuren.

Lees hier meer over de [herplantplicht](#)

In sommige gevallen kunt u niet wachten met kappen of is het niet mogelijk binnen drie jaar (op dezelfde locatie) bomen te herplanten. In deze situaties kunt u een ontheffing aanvragen.

2. Gemeentelijk kapbeleid

Voor heel Zuidoost Friesland geldt:

Bij houtopstanden is er GEEN kapvergunning of melding nodig voor:

- **Jaarlijks beheer:** (in de breedte richting) bramen en ander gewas zoals ruigtekruiden indien gewenst snoeien c.q. maaien tot aan de afrastering of – indien er geen raster aanwezig is – de plek waar bij beweiding een raster zou moeten staan; bramen en andere gewassen zoals ruigtekruiden groeiend in het element worden niet gemaaid; daarnaast indien van toepassing het opruimen van uitgewaaide takken en onderhoud aan rasters.
- **Periodieke snoei:** het beperken van de breedte van de beplanting in het element, door over het raster/aangrenzende perceel groeiende staken kort boven het maaiveld af te zetten, of overhangende takken te snoeien. Bij deze maatregel wordt de breedte van het element ingeperkt, er wordt dus niet 'uitgedund' o.i.d.
- **Snoeibeurten** van bomenrijen en solitaire bomen; laaghangende takken, opschot aan de stam, verwijderen dode takken.

Bij beheer van de poel en klein historisch water is geen vergunning of melding nodig bij:

- **Jaarlijks beheer:** het maaien van braam-, riet-, en/of ruigtevegetaties. Daarnaast het snoeien van overhangende takken en onderhoud aan het raster.
- **Groot onderhoud:** met de maaikorf de aanwezige plantengroei uitmaaien. Of, indien nodig, met de gesloten kraanbak de baggerlaag verwijderen. Hierbij wordt maximaal 75% van de oppervlakte van de poel (per keer) geschoond.

Aanvullende eindkapregels per gemeente én gemaakte werkafspraken met ELAN:

Gemeente Ooststellingwerf:

- stelt geen regels aan houtopstanden buiten de bebouwde kom Boswet vanaf 20 bomen of groter dan 10 are. De bebouwde kom Boswet wordt door de gemeenteraad vastgesteld en is in Ooststellingwerf ongeveer identiek met de bebouwde kom voor de Wegenverkeerswet.
  - altijd vergunningplicht voor de kap van bomen van 80 jaar of ouder. Is de leeftijd niet bekend dan geldt als vuistregel een stamdiameter van >60 cm op 130 cm hoogte. Wil men die afzetten dan moet de deelnemer hier een vergunning voor aanvragen bij de gemeente.
  - als er geen bomen van >60 cm op 130 cm hoogte gekapt worden dan moet tenminste om de 15 á 30 meter een overstaander blijven staan. Dit moet een vitale boom zijn. Beheer dat op deze wijze wordt uitgevoerd geldt als normaal beheer en onderhoud gericht op het duurzame behoud van de houtopstand. Hier is geen omgevingsvergunning voor nodig;
- Het rooien van houtopstanden gericht op het permanent verwijderen van het landschapselement of delen ervan is niet toegestaan zonder omgevingsvergunning.
  - wallichamen van houtwallen mogen nooit zonder omgevingsvergunning worden vergraven.

Werkafpraak m.b.t. Ooststellingwerf:

- ELAN verzorgt éénmaal de kapmelding Wet Natuurbescherming

Gemeente Weststellingwerf:

Onder constructie

Gemeente Heerenveen:

- In het buitengebied gelden de regels vanuit de Wet Natuurbescherming, Hoofdstuk 6; Houtopstanden.
- Voor kap van waardevolle bomen die op de bomenlijst staan is altijd een omgevingsvergunning nodig.
- om de ca 25 meter moet een vitale overstaander blijven staan. In elzensingels hoeft dit niet

Werkafpraak m.b.t. Heerenveen

- ELAN verzorgt éénmaal de kapmelding Wet Natuurbescherming

Gemeente Opsterland:

- In het buitengebied gelden de regels vanuit de Wet Natuurbescherming, Hoofdstuk 6; Houtopstanden.
- Om de circa 15 meter moet een vitale oberstaander blijven staan.

Werkafpraak m.b.t. Opsterland

- ELAN verzorgt éénmaal de kapmelding Wet Natuurbescherming

Soortenbescherming

Wanneer u een kapmelding doet, kan het zijn dat u te maken krijgt met soortenbescherming. Denk aan regels rondom het broedseizoen, jaarrond beschermde nesten en bomen waar holtes in zitten,

Voor de Wet Natuurbescherming wordt de Gedragscode Natuurbeheer 2016-2021 gevolgd.

De nieuwe gedragscode komt in de loop van 2024. Mochten er veranderingen zijn t.o.v de Gedragscode Natuurbeheer 2016-2021, dan wordt dit aangepast in dit document.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Er wordt gekapt buiten het broedseizoen; periode 15 maart-15 juli
- Bijzondere nestbomen worden ontzien
- Bomen met holtes worden ontzien
- Dassenburchten, mierenhopen en jeneverbesbomen worden ontzien.

In de Gedragscode kunt u terugvinden hoe in bovenstaande gevallen moet worden omgegaan met onderhoud van het betreffende element. De gedragscode is terug te vinden op de website van ELAN (<http://www.elan-zofriesland.nl/>)

Meer over deze wet: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0009640/2016-04-14>

Kapmelding Wet Natuurbescherming

Voor alle landschapselementen waarbij een eindkap plaats vindt is een melding in het kader van de kapmelding Wet Natuurbescherming. Deze melding doet ELAN vooraf voor u.

ELAN doet éénmaal een kapmelding voor u. Heeft u de kap niet binnen de verlooptermijn van de kapmelding uitgevoerd, dan dient u zelf een kapmelding te doen. Dit kan eenvoudig via deze link: https://www.fryslan.frl/aanvragen-en-regelen/kapmelding_42833/

3. Onderhoud poelen en klein historisch water

Bij onderhoud aan waterlichamen zoals een poel en een klein historisch water gelden onderstaande artikels;

Artikel 2.17.1 Vrijstelling van de vergunningplicht

Vrijstelling wordt verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, van de keur, voor het vergraven van een oppervlaktewaterlichaam, mits het graven niet plaatsvindt:

- binnen een afstand van 5 meter van een natuurgebied;
- binnen de waterkering of de bijbehorende beschermingszones;
- in de 5 meter brede beschermingszone van een hoofdwater;
- ter compensatie van een demping;
- ter compensatie van versnelde afvoer van verhard oppervlak voor zover dit laatste is geregeld in een watervergunning;
- en wordt voldaan aan de voorwaarden in artikel 2.17.2

Artikel 2.17.2 Algemene regels

Bij het graven van een oppervlaktewaterlichaam, waarvoor ingevolge artikel 2.17.1 geen vergunning is vereist, mag geen grens van een vastgesteld peilgebied doorkruist worden.

Artikel 2.17.3 Vrijstelling melding ingeval van graven ter compensatie van versnelde afvoer
Degene die overeenkomstig een wateradvies een oppervlaktewaterlichaam graaft of vergraaft ter compensatie van versnelde afvoer van hemelwater van nieuw verhard oppervlak naar oppervlaktewater, waarvoor ingevolge artikel 2.12.1 geen vergunning is vereist, is vrijgesteld van de meldingsplicht als bedoeld in artikel 1.3.